

Týždeň od 1. do 7. decembra 2019

UCTIEVANIE HOSPODINA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Neh 12,27–47; 1Kron 25,6–8; 1Ján 1,7–9; Ján 1,29.36; 1Kor 5,7; Heb 9,1–11

ZÁKLADNÝ TEXT

Striedavo chválili a velebili Hospodina spevom: Lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky nad Izraelom. Všetok ľud sa ozýval veľkým jasotom a chválil Hospodina, že bol položený základ Hospodinovho domu. (Ezd 3,11)

Základný text na tento týždeň nám ukazuje hlbší pohľad na spôsob, akým prebiehala židovská bohoslužba. Vidíme v nej vďačnosť voči Bohu a srdcia naplnené radosťou a chválou.

V roku 515 pred Kr. Izraeliti slávil zasvätenie chrámu (Ezd 6,15–18). Približne o šesťdesiat rokov neskôr národ uskutočnil vysviacku Jeruzalema a dokončených hradieb (Neh 6,15–7,3; 12,27n).

Po uvedení rodokmeňov v 11. a 12. kapitole knihy Nehemiáš sa autor sústreďuje na čas, keď sa konala vysviacka mesta. Zaznamenané oslavy však nie sú v chronologickom poradí. Neuskutočnili sa teda v čase prisťahovania do Jeruzalema, ale až keď boli dokončené hradby. Pre národ bolo príznačné, že všetko zasväcoval Bohu – chrám, mestské hradby alebo dokonca domy či verejné budovy. Takéto zasvätenia boli dôkladne pripravené. Súčasťou osláv boli prejavy radosti, spev, hudba, hodovanie, obete, všeobecné veselie, ale aj očisťovanie ľudu. Dávid ustanovil počas zasvätenia prax obetovania a židovskí vodcovia nasledovali jeho príklad – počnúc Šalamúnom, keď sa podarilo pri-niesť do chrámu truhlu zmluvy (1Kráľ 8,5).

Tento týždeň sa budeme venovať spôsobu, akým Izraeliti uctievali Hospodina v čase návratu z exilu. Zároveň budeme hľadať možnosti, ako sa inšpirovať ich konaním v našom uctievaní toho istého Boha.

SPIEVANIE HOSPODINOVEJ PIESNE

²⁷Pri posviacke hradieb Jeruzalema vyhľadali levitov na všetkých miestach a priviedli ich do Jeruzalema, aby vykonali radostnú posviacku s ďakovnými piesňami, spevmi, cimbalmi, harfami a citarami. ²⁸Tu sa zhromaždili príslušníci spevákov tak z okolia Jeruzalema, ako aj z osád Netófanov, ²⁹z Bét-Gilgálu, zo stráni Geby a Azmávetu; speváci si totiž vystavali osady okolo Jeruzalema. (Neh 12,27–29)

Ako by si na základe úvodných veršov charakterizoval vtedajšiu bohoslužbu a oslavovanie Hospodina? Čo ťa na danom opise zaujalo najviac? Prečo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V židovskom národe existovala určitá skupina levitov, ktorí boli počas chrámovej služby poverení spievaním a hraním. Boh usmerňoval túto prax a dal také pokyny, aby uctievanie v chráme bolo krásne a majstrovsky zvládnuté. Kráľ Dávid zrežiroval oslavy takým nádherným spôsobom, ako nikto pred ním. A tak potomkovia Azafa, ktorého Dávid ustanovil, aby viedol bohoslužby v chráme, boli ešte stále poverení, aby „spievali pri službe v Božom dome“ (Neh 11,22).

Prečítaj si text 1Kron 25,6–8, ktorý hovorí o príprave na slávnostné bohoslužby v Šalamúnovom chráme. Čo nás tieto verše učia o tom, aké miesto majú hudba a spev pri uctievaní?

Speváci boli leviti, a teda oficiálne zastávali miesto služby v chráme. Zabezpečovanie hudobného sprievodu a spevu v chráme patrilo do ich popisu práce. Počas vlády kráľa Dávida sa podarilo zorganizovať hudobnú akadémiu, ktorú riadil samotný Dávid. Jej súčasťou boli učitelia a žiaci, mladí aj starí, ktorí pracovali na zmeny v chráme a ich úlohou bolo zabezpečiť v chráme hudobný sprievod. Niektorí hrali na hudobné nástroje, iní spievali, ďalší mali na starosti odev hudobníkov alebo vykonávali údržbu hudobných nástrojov. Aký bol cieľ takejto profesionálnej organizácie? Jej poslaním bolo rozvíjať talenty a víziu dokonalosti pri uctievaní. Dokonalosť by nemala byť cieľom, ale prostriedkom. Chválospevy majú vychádzať zo srdca a zaznievať takým spôsobom, ktorý čo najviac pozdvihne všetkých uctievačov. Môžeme predpokladať, že títo hudobníci a speváci boli pre službu v chráme starostlivo vyberaní a cvičení.

- **Kedy si počas bohoslužieb prežíval najväčšiu radosť? Aký druh hudby najviac pozdvihne tvoje vnútro k Hospodinovi? V čom je pre teba hudba dôležitá?**

APLIKÁCIA

OČISŤOVANIE

Keď sa kňazi a leviti očistili, očistili aj ľud, brány a hradby. (Neh 12,30)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Po opise vysviacky jeruzalemských hradieb a zhromaždenia spevákov biblický text hovorí o veľkom „očisťovaní“.

Hebrejský koreň slova „očistiť“ (*thr*), ktoré je tu použité, znamená *byť čistý* v každom zmysle tohto slova. V Starej zmluve je toto slovo použité vo viacerých kontextoch, vrátane morálnej a obradnej čistoty pred Bohom.

Prečo duchovní predstavitelia židovského národa pristúpili vtedy k tomuto „očisťovaniu“ (Neh 12,30)? Aký malo zmysel? Potrebujeme takéto „očistenie“ aj my dnes? Od čoho? Ako ho môžeme dosiahnuť?

Chrám a chrámová služba boli kľúčovou súčasťou náboženského života starovekého Izraela. Chrám a chrámová služba však boli len prostriedkom na dosiahnutie určitého cieľa, nie cieľom samým osebe. Tým cieľom bolo viesť ľudí do spásanosného vzťahu s ich zmluvným Bohom a spoznať jeho očisťujúcu moc v živote človeka. A práve poznanie toho, čo Boh pre nás urobil a od čoho nás zachránil, nás vedie k láske k Bohu a k jeho uctievaniu. Práve preto si starovekí Izraeliti znova a znova pripomínali, čo pre nich Hospodin v minulosti urobil. Pomáhalo im to poznať Božiu dobrotu a lásku. To bolo základom pre radosť a vďačnosť, ktorá naplňovala celú ich bohoslužobnú skúsenosť. Naša dnešná skúsenosť a pochopenie odpustenia hriechu v nás má prebúdzať vďačnosť voči Bohu, pocit nádeje a radosti. Vtedy je ľahké oslavovať Boha a oceňovať krásu jeho charakteru. Najväčšie zjavenie toho, aký Boh je, sa uskutočnilo na kríži, kde Ježiš niesol trest za naše hriechy, aby sme my sami nemuseli znášať trest za vlastné hriechy.

APLIKÁCIA

- **Bez ohľadu na to, čím sme si v živote prešli, akých hriechov a zlyhaní sme sa dopustili, na kríži môžeme nájsť úplné odpustenie – práve tu a teraz. A prečo práve teraz nepoprosiť o odpustenie, ktoré nám Ježiš neustále ponúka? Čo to pre teba znamená?**

DVA VEĽKÉ ZBORY VĎAKYVZDANIA

³¹Potom som poslal judské kniežatá hore na hradby a zriadil som dva veľké ďakovné zbory a slávnostné sprievody. Jeden šiel napravo po hradbe smerom k Hnojnej bráne. ³²Za nimi šiel Hóšaja s polovicou judských kniežat... ^{35a}a niektorí z kňazov s trúbami... ^{36b}hrali na hudobných nástrojoch Božieho muža Dávida a zákonník Ezdráš bol pred nimi. ... ³⁸Druhý ďakovný zbor sa uberal naľavo a ja za ním s polovicou ľudu po múre popri Pecnej veži až k Širokej bráne... ⁴⁰Obe skupiny vzdávajúcich vďaku sa postavili v Božom dome aj so mnou i s polovicou šľachty... ^{42b}Speváci sa dali do spevu pod vedením Jizrachju. (Neh 12,31–42)

Prečítaj si text Neh 12,31–42. Aký bol priebeh slávnosti? Prečo podľa teba hudba a spev zohrávali takú dôležitú úlohu v celej oslave?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Počas Nehemiášovho pôsobenia boli súčasťou bohoslužobnej slávnosti dva veľké spevácke zbory, ktoré kráčali okolo Jeruzalema a v sprievode hudobných nástrojov spievali piesne vďakyvzdania. Začali na rovnakom mieste, potom sa rozdelili a popri mestských hradbách kráčali opačnými smermi. Jednu skupinu viedol Ezdráš a stál na jej čele, druhú skupinu uzatváral spolu s polovicou ľudu Nehemiáš. Oba zbory sa potom znova stretli a spoločne postupovali smerom k chrámu. Oba sprievody uzatvárali kňazi, ktorí trúbili na trúby. Keď zbory vstúpili do chrámu, postavili sa oproti sebe. Zdá sa, že celé bohoslužobné zhromaždenie aj oba sprievody boli dokonale zorganizované.

Ak chceme nájsť odpoveď na otázku, prečo je hudba takou dôležitou súčasťou osláv a bohoslužieb, potrebujeme sa na ňu pozrieť v kontexte chrámu. Chránová hudba nebola koncertom, kam by ľudia prichádzali, aby si ho užili, ako keď v koncertnej sále zaznieva Beethovenova 5. symfónia. Keď hudobníci hrali a speváci spievali, prítomní sa sklonili k modlitbe. Poslaním hudby bolo „vnieť krásu do aktu bohoslužby“ (DOUKHANOVÁ Lilliane, *Sladení s Bohem*. Advent-Orion, Praha 2015, str. 93).

Ústredným úkonom chrámovej služby bolo obetovanie, čo samo osebe nebolo príliš príjemné konanie. Ľudia prichádzali do chrámu, aby boli priamymi účastníkmi obetovania (čo znamenalo podrezanie) nevinných zvierat. Nádherná hudba pomáhala nielen pozdvihnúť srdce človeka k nebesiam, ale mala urobiť z celej udalosti v určitom zmysle prívetivejšiu skúsenosť.

Uvažuj o miestach Písma, kde hudba tvorila dôležitú súčasť uctievaní. Čo ťa na daných textoch najviac oslovuje?

2Moj 15,1

2Kron 20,21.22

Zj 15,2–4

Na zemi aj v nebesiach je hudba súčasťou bohoslužobnej skúsenosti. Všimni si, že vo vyššie uvedených veršoch je témou spevu to, čo Boh vykonal pre svoj ľud, vrátane toho, že im dal víťazstvo „nad šelmou“ (ved' ako inak by takéto víťazstvo mohli dosiahnuť, ak by im ho Boh nedaroval?). Ide o oslavu Boha za jeho skutky spasenia.

■ Pokús sa vymenovať čo najviac toho, čo pre teba Hospodin urobil. Čo ešte by mohlo byť dobrým dôvodom na oslavný spev Bohu?

APLIKÁCIA

OBETOVANIE AKO SÚČASŤ BOHOSLUŽBY

V ten deň prinášali početné obety a radovali sa, lebo Boh im spôsobil radosť. Aj ženy a deti plesali a prejavy radosti Jeruzalema sa ozývali naďaleko. (Neh 12,43)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Premýšľaj o texte Neh 12,43. Prečo vtedy do bohoslužby vďakvyzdania zaradili aj obete? Nie je v rozpore zabíjanie obetných zvierat a radosť pred Bohom?

Obetovanie bolo počas fungovania chrámu (a predtým svätostánku) tým najdôležitejším aspektom bohoslužby. Existovalo niekoľko rôznych obetí a spôsobov obetovania. Niektoré boli vyjadrením zaslúbeného odpustenia, iné vyjadrovali vďačnosť a radosť zo spoločenstva s Bohom. Obete tvorili východisko pre uctievanie, keďže účastníkom bohoslužby pripomínali pravdu o Bohu a poukazovali na zaslúbeného Potomka, Mesiaša, ktorý za nich obeť vlastný život, pretože on je Baránok Boží.

Uvažuj o textoch Ján 1,29.36; 1Kor 5,7 a Zj 5,6.12.13. Na čo podľa týchto veršov poukazovali obete? Starovekí Izraeliti sa tešili zo smrti dochovaneého (alebo kúpeného) zvierata, ktorého obeť však len v náznakoch zjavovala pravdu o zaslúbenom Záchrancovi. Premýšľaj o svojich dôvodoch na vďačnosť a radosť, keď vieš, čo znamenala Ježišova smrť na kríži.

Všimni si, ako intenzívne sa hovorí o radoosti len v jedinom texte Neh 12,43. Uprostred vážnosti a bázne pred Bohom, ktoré ľudia vyjadrovali počas bohoslužby (veď napokon zabitie zvierata za ich hriechy bolo vážnou udalosťou, vzbudzujúcou rešpekt), prežívali aj obrovskú radosť a veselie. Keď prichádzame pred Boha, je správne pociťovať posvätnú úctu a bázeň. Zároveň však môžeme prežívať radosť. Žalm 95 ukazuje, že ozajstné uctievanie a klaňanie sa Bohu zahŕňa v sebe pozvanie spievať, kričať od radosti a hrať na oslavu Boha (Ž 95,1) a zároveň sklonenie sa v úcte pred Bohom (Ž 95,6). Pri oslave a uctievaní nášho Stvoriteľa je dôležité dosiahnuť vyváženosť medzi radosťou a vážnosťou (schopnosť prežívať oboje súčasne).

APLIKÁCIA

- Čo prežívaš a pociťuješ, keď uvažuješ o tom, že na kríži trpel a zomieral za hriechy svojho stvorenstva ten, ktorý je Stvoriteľom všetkého stvorenia (pozri Ján 1,1–3)? Akú úlohu by mala zohrávať radosť v tvojej skúsenosti s pravdou o kríži?

KŇAZI A LEVITI AKO SÚČASŤ BOHOSLUŽBY

⁴⁴V ten deň poverili niektorých mužov dozorom nad komorami, pokladnicou, dávkami, prvotinami a desiatkami, aby v nich zhromaždili zákonité podiely pre kňazov a levitov z mestských polí, lebo Júda mal radosť zo službukonajúcich kňazov a levitov. ⁴⁵Oni bdeli nad bohoslužbou a nad službou očisťovania, podobne speváci a vrátnici podľa príkazu Dávida a jeho syna Šalamúna. ⁴⁶Už dávno za čias Dávida a Ásafa jestvovali totiž vedúci spevákov aj oslavné a ďakovné piesne Bohu. ⁴⁷Za dní Zerubbábela a Nehemiáša celý Izrael odovzdával podiely pre spevákov a vrátnikov, ako to každý deň vyžadoval; dávali posvätné dary levitom, leviti zase dávali posvätné dary Áronovým synom. (Neh 12,44–47)

Uvažuj o texte Neh 12,44–47. Prečo sa Júda radoval „zo službukonajúcich kňazov a levitov“? Prečo boli dôležití?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Akú úlohu zohrávali kňazi a leviti v starovekom Izraeli? Čo bolo ich úlohou a v čom spočívala ich služba? V čom nám pomáhajú lepšie pochopiť dielo Ježiša, nášho najlepšieho „kňaza“ (pozri Heb 9,1–11)?

„Skutočnosť, že Kristus v nebeskej svätyni obhajuje človeka, patrí rovnako k plánu vykúpenia ako jeho smrť na kríži. Kristus začal svoje spásne dielo smrťou a po svojom zmŕtvychvstaní odišiel do neba, aby tam toto dielo dokončil. Vierou smieme vojsť za oponu, kam za nás vošiel Ježiš ako predchodca (Žid 6,20).“ (GC 489; VSV 353)

Hoci ľudia žijúci v období, o ktorom hovoríme, nemali také poznanie ako my dnes, chápali, aká nesmierne dôležitá je služba levitov, ktorí jediní mohli konať službu v chráme. Izraeliti boli natešení, že Božie dielo konali práve leviti. Národ trávil čas s Bohom pri čítaní jeho slova, modlitbe, uctievaní a novom odovzdaní sa Bohu. Uprostred toho pochopili, že chrámová služba bola zanedbaná a je potrebné ju obnoviť. Keď sa to podarilo uskutočniť, ľudia sa tešili z toho, čo budú leviti konať v ich prospech. Boh presvedčil svoj ľud o tom, že chrámová služba je súčasťou jeho projektu uctievania.

Nanešťastie, Božích služobníkov, učiteľov Písma a hudobníkov berieme často ako samozrejmosť. Dokonca aj v čase Nehemiáša bola podpora levitov niekedy silná, inokedy veľmi slabá. Keďže ľudia často prestávali dávať desiatky a dary, na zabezpečenie svojich rodín sa leviti museli nezriedka vracieť k inej práci než k tej, ktorá ich čakala v chráme.

Bez desiatok a zbierok by neexistovala ani celosvetová cirkev. Ak chceme, aby naša služba pokračovala, musíme byť ochotní podporovať ju finančne aj slovne. Cirkev tu na zemi nikdy nebude dokonalá podľa našich predstáv, to by však nemalo podkopať naše dávanie Bohu, aby jeho dielo mohlo pokračovať na celom svete.

- Ako vnímaš tých, ktorí v cirkvi slúžia na plný úväzok? Máš sklon ich skôr kritizovať, alebo povzbudzovať? Koho by si tento týždeň mohol povzbudiť v službe, ktorá mu bola zverená?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítaj kapitolu „Vzrast v Kristovi“. (SC 67–75; CK 45–51)

„Budú stále premýšľať a spievať o Kristovom kríži. V oslávenom Kristovi budú vidieť Krista ukrižovaného. Nikdy nezabudnú, že Pán, ktorý svojou mocou stvoril a udržuje nespočetné svety v nekonečnom vesmíre, milovaný Boží Syn, vládca nebies, ktorého radostne uctievať cherubíni a serafíni, sa ponížil, aby pozdvihol človeka, ktorý padol do hriechu. Nezabudnú, že za ľudský hriech znášal trest a hanbu, ani to, že nebeský Otec skryl pred ním svoju tvár tak, že mu nad úbohosťou strateného sveta puklo srdce a jeho utrpenie sa skončilo na golgotskom kríži. Skutočnosť, že Stvoriteľ všetkých svetov a Sudca všetkých stvorených bytostí odložil svoju slávu a z lásky k človekovi sa ponížil, bude vždy vzbudzovať obdiv a úctu vesmíru. Keď budú zástupy vykúpených hľadieť na svojho Vykupiteľa a v jeho tvári uvidia odlesk večnej slávy Otca, keď zahliadnu večný Boží trón a poznajú, že jeho kráľovstvo bude bez konca, nadšene zajasajú: (651) *Hoden, hoden je Baránok, ktorý bol zabitý a zmieril nás s Bohom svojou drahou krvou!*“ (GC 651.652; VSV 467)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako by sa dala nájsť vyváženosť medzi radosťou a vážnosťou? Alebo si položte túto otázku inak: Je možné prežívať radosť a vážnosť zároveň, alebo sa navzájom úplne vylučujú (stoja v rozpore)?
2. Prostredníctvom vysviacky Izraeliti vložili jeruzalemské hradby úplne do Božích rúk. Vyjadrili tak, že ak nie sú ako národ pod Božou ochranou, samotné hradby sú im úplne zbytočné. Šalamún povedal: „Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú; ak Hospodin nestráží mesto, márne bedlí strážnik.“ (Ž 127,1) Čo vám to hovorí o všetkom našom diele, ktoré konáme pre Boha?
3. Aké miesto má hudba pri bohoslužbe vo vašom zbore?
4. Písmo je jasné: Ježiš je náš Velkňaz v nebeskej svätyni. Čo presne tam teraz robí? Ako tomu rozumieme? Čo nás učí služba kňazov v pozemskej svätyni o tom, čo pre nás koná Ježiš v nebeskej svätyni?